

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ І ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішенням Науково-методичної ради
ПВНЗ «Інституту психології і
підприємництва»**

Протокол № 2

від 25 травня 2021 р.

**Введено в дію наказом ректора
№ 21/1 від 26.05.2021 року**

Олена БАБІНА

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ТА
КОНТРОЛЬ ЗА НЕЮ У ПВНЗ «ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ І
ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

Положення про організацію самостійної роботи студентів та контроль за нею

/ Уклад.: О. В. Бабіна, І. Б. Хоменко. – Київ: 2021. – 15 с.

У Положенні про організацію самостійної роботи студентів та контроль за нею ПВНЗ «Інститут психології і підприємництва» розглянуто форми, види і зміст самостійної роботи, вимоги до забезпечення самостійної роботи студента, організацію самостійної роботи студентів, навчально-методичне забезпечення СРС, контроль за самостійною роботою студентів.

Укладачі:

Бабіна О. В. – доцент кафедри менеджменту та онтопсихології, к. е. н.;

Хоменко І. Б. – доцент кафедри менеджменту та онтопсихології, к. е. н.;

1. Загальні положення

Стимулювання професійного зростання студентів, виховання їхньої творчої активності, конкурентоспроможності на рівні європейських і світових стандартів є можливим за умови підвищення ролі самостійної роботи студентів та посилення роботи професорсько-викладацького складу кафедр щодо розвитку навичок самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента (СРС), регламентується навчальним планом (робочим навчальним планом) і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення обсягів СРС та аудиторних занять визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми (ОПП), а також обсягів практичних, семінарських і лабораторних занять в навчальному процесі.

Метою СРС є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів навичок самостійного набуття та поглиблення знань, розвиток професійної компетенції.

Основним завданням СРС є системне і послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної і науково-теоретичної) діяльності на рівні європейських і світових стандартів.

Це Положення орієнтоване на вирішення таких завдань:

- визначення вимог та умов, необхідних для організації самостійної навчальної і наукової роботи студентів;
- створення умов для реалізації єдиного підходу професорсько-викладацького складу до організації СРС з метою закріплення та поглиблення їхніх знань, професійних умінь та навичок;
- сприяння формуванню у студентів практичних навичок СРС з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (курсової роботи, проекти, ІНДЗ, розрахунково-графічні роботи, самостійні роботи тощо);
- сприяння оволодінню сучасними технологіями навчання (комп'ютерними, мультимедійними, Інтернет ресурсними тощо);
- сприяння формуванню у студентів культури розумової праці, самостійності й ініціативності у пошуку та набутті знань, необхідних для гармонійного розвитку особистості студента.

2. Форми, види і зміст самостійної роботи

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватись у бібліотеці Інституту (міста), кабінетах самостійної роботи, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах

(лабораторіях), навчальних майстернях, а також в домашніх умовах.

Існують такі організаційні форми СРС:

- навчальна робота, яка виконується самостійно у вільний від занять та зручний для студента час, як правило поза аудиторією;
- навчальна робота, яка з урахуванням специфіки дисципліни, виконується в лабораторії, комп'ютерному класі або в навчально-виробничій майстерні;
- вдосконалення теоретичних і практичних навичок в умовах виробництва (навчальні і виробничі практики);
- робота студента над індивідуальними завданнями під керівництвом викладача (аудиторне проектування, робота з використанням комп'ютерної техніки тощо);
- індивідуальні навчальні завдання з окремих дисциплін, які видаються студентам у терміни, передбачені візиткою навчальної дисципліни і виконуються кожним студентом самостійно при консультуванні викладачем;
- індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) – вид позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, які виконуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу в даному семестрі в терміни, передбачені візиткою навчальної дисципліни;
- робота студента над виконанням курсових та кваліфікаційних робіт.

Найпоширенішими видами індивідуальних навчальних та індивідуальних навчально-дослідних завдань є:

- робота з підручниками або посібниками;
- розв'язування та складання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня складності з теми (чи модуля);
- комплексний опис будови, властивостей, функцій, явищ, об'єктів;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні довідки тощо;
- розробка сценарію позаурочного навчального чи виховного заходу, аналіз елементів передового педагогічного досвіду тощо;
- розробка навчальних та діагностичних тестових завдань з предмету;
- проведення діагностичних досліджень та їх інтерпретація;
- укладання конспектів уроків зі шкільних предметів на інноваційних засадах;
- реферування іноземних текстів за фаховими темами.

Зміст СРС з кожної конкретної навчальної дисципліни визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача і може складатися з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних, співбесіди з лектором тощо);
- виконання індивідуальних завдань;

- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно робочої програми навчальної дисципліни;
- переклад іноземних текстів встановлених обсягів;
- виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;
- підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки, курсового проектування, творчих робіт, вивчення віршів тощо;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до модульних курсових, модульних і комплексних контрольних робіт та підсумкової державної атестації (державних іспитів, виконання випускової кваліфікаційної роботи);
- робота у студентських наукових проблемних групах, семінарах, спортивних секціях, студіях художньої самодіяльності тощо;
- участь у роботі наукових і науково-практичних конференцій, семінарів, олімпіад з фаху або навчальної дисципліни тощо;
- виконання завдань, які базуються на використанні сучасних інформаційних технологій і комп'ютерних засобів навчання.

3. Вимоги до забезпечення самостійної роботи студента

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладача, задачник-практикуми, лабораторне обладнання, комп'ютери та навчальні програми до них, Інтернет.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

Кафедри, що відповідають за конкретні напрями навчальної діяльності, створюють матеріально-технічне і інформаційно-технічне забезпечення СРС.

Матеріально-технічне й інформаційно-технічне забезпечення СРС містить:

- бібліотеку з читальними залами, укомплектованими відповідно до діючих нормативів;
- комп'ютерні класи з навчальними та контролюючими програмами з навчальних дисциплін та можливістю роботи в мережі Інтернет;
- навчальні кабінети, майстерні, лабораторії, кабінети самостійної роботи, робочі кімнати в гуртожитках, спортзали, стадіони, кімнати (зали) для репетицій тощо;
- місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених угод;
- навчальну і навчально-методичну літературу.

Забезпечення належних умов СРС на складному лабораторному

обладнанні, у комп'ютерних класах та інших навчальних об'єктах підвищеної небезпеки здійснюється за попередньо укладеним графіком під керівництвом викладачів або лаборантів кафедр.

Базові підрозділи Інституту (кафедри, лабораторії, науково-дослідницькі центри тощо) створюють необхідні умови для участі студентів у науково-дослідницькій роботі. Ця робота виконується студентами під керівництвом викладача або наукового керівника.

4. Організація самостійної роботи студента

Організацією СРС займається безпосередньо кафедра. Перелік завдань для СРС, форми її організації та звітності, терміни виконання кожного виду роботи визначаються робочою програмою і візиткою навчальної дисципліни.

Викладачі, що забезпечують викладання навчальної дисципліни, організовуючи самостійну роботу студента, зобов'язані особливу увагу звертати на формування у студентів раціональних умінь і навичок розумової праці (вміння працювати з літературою: виділяти головне і другорядне, скласти план і запитання до прочитаного, вміти готувати й обґрунтовувати відповіді на поставлені запитання), тобто пропонують такі завдання, які сприятимуть найповнішому виявленню у них знань і умінь з даної проблеми і окрім цього, потребують зосередженості, наполегливості та розумового напруження.

При складанні плану СРС, визначенні її змісту й обсягу, кафедра повинна враховувати збалансованість СРС з іншими видами навчальної роботи (та іншими навчальними дисциплінами), щоб не перевищувати загальне (54 академічних години) тижневе навантаження студента, задавати домашні завдання з урахуванням обґрунтованих норм часу та інших видів роботи, відповідно до бюджету часу, відведеного на самостійну роботу з даної дисципліни.

Результати контролю за СРС обліковуються в журналі академічної групи відповідно до візитки дисципліни.

5. Навчально-методичне забезпечення СРС

Навчально-методичні матеріали щодо самостійної роботи студентів повинні враховувати специфіку кожної навчальної дисципліни.

Рекомендації до самостійного вивчення навчального матеріалу мають містити вказівки щодо терміну та обсягу засвоєння матеріалу з зазначенням навчальних і наукових видань, що використовуються з цією метою, а також питання для самоконтролю, тести, контрольні завдання, вимоги і приклади оформлення самостійної письмової роботи, критерії оцінювання СРС тощо.

Методичні рекомендації (поради) до самостійної роботи студентів залежно від форми проведення занять повинні обов'язково містити таку інформацію:

- до практичних занять – приклади розв'язування задач, варіанти задач для

- самостійної роботи та відповіді до них; зразки МКР тощо;
- до лабораторних робіт – короткі теоретичні відомості з теми лабораторної роботи, методику виконання і обробки отриманих результатів, вимоги до оформлення звіту, зразок оформлення звіту, додатки у вигляді таблиць, схем, діаграм тощо;
- в) до семінарських занять – тематику і методичні поради до опрацювання теоретичних питань (завдань) з акцентуванням уваги студента на основних проблемних питаннях, які розглядаються, список літературних джерел, зразки МКР тощо.

Методичні рекомендації до курсових та випускових робіт обов'язково повинні містити вимоги до змісту і структури роботи; вимоги до оформлення: тексту, графічної частини, літератури; приклади оформлення текстової і графічної частини, що базується на матеріалі даної навчальної дисципліни чи спеціальності.

6. Контроль за самостійною роботою студентів

Результати СРС оцінюються згідно з вимогами Положення про організацію освітнього процесу Інституту.

Залежно від особливостей дисципліни та характеру самостійної роботи можуть встановлюватися такі форми її контролю:

- поточний контроль виконаних лабораторних робіт (допуск до лабораторної роботи та захист звіту за виконану лабораторну роботу);
- поточний контроль виконаних практичних завдань, в т.ч. С.Р., КР та письмові модульні контрольні роботи;
- тестовий чи інші види контролю з тем (модулів), винесених на самостійне опрацювання студентів;
- поточний контроль засвоєння матеріалу семінарських (практичних) занять на підставі відповідей на питання, дискусій, повідомлень, доповіді тощо;
- співбесіда з лектором, письмові чи усні колоквіуми за матеріалом тем, винесених на самостійне опрацювання;
- індивідуальне домашнє завдання та його захист;
- стаття, тези, виступи та інші публікації в наукових та навчально-методичних виданнях за підсумками самостійної навчальної та науково-дослідницької роботи, опубліковані за рішенням кафедри;
- модульні курсові роботи (проекти), творчі роботи (вироби) оцінюються комісією, яка складається з викладачів кафедри (двох-трьох), включаючи керівника роботи (проекту).